

Filosofie a aktuálnost / Aktuálnost a filosofie

Filosof se zásadně vzato může zabývat čímkoli, ale protože to je „obor“ příliš široký, a dále protože se nemůže zabývat vším najednou, musí se vždy dočasně soustředit na něco méně rozsáhlého, ale o to určitějšího. A pak ovšem ten výběr záleží na náležitém zdůvodnění. Filosof se může zabývat něčím určitým proto, že o to byl požádán nebo že mu to bylo navrženo, ovšem také proto, že sám nahlédl důležitost určitého tématu (k tomu může dojít také v rozhovoru nebo při četbě apod.), a občas také proto, že se to před ním postavilo jako překážka, jako obtížný problém, který – jak se mu zdá – nemůže a nesmí obejít, když chce pokračovat ve své vlastní práci (a ta může být i „laboratorní“, tj. nemusí být vyprovokována „zvenčí“). Trochu problematické je zabývat se nějakým problémem či spíše jen tématem pouze proto, aby to nechybělo v nějakém systematickém rozvrhu; to vede buď k povrchnosti nebo k nekritickému či aspoň méně kritickému přebírání „materiálu“ odjinud, např. z výsledků vědeckých zkoumání apod. (a tím i jakési „encyklopedičnosti“). Systematičnost v myšlení je důležitá, ale usilovné zacílení k nějakému „systému“ je vždycky příznakem ztráty kontaktu s aktuální situací, se skutečným „hic et nunc“ – a to znamená se ztrátou či oslabením porozumění pro „přítomnost“.

(Písek, 101113-1.)